

అ ర్థా ం గి

ఒక వర్గాన్ని మరొక వర్గం కాల్చుకుంటే అది చరిత్ర. అది ఘనమైన విషయం. అదొక సాంఘిక పరిణామదశ. దాన్ని మార్చాలనేవాళ్ళు కూడా దానికి శాస్త్రీయ కారణాలు ఉద్ఘాటిస్తారు.

ఒక పీడితవర్గం తిరుగుబాటుచేసి పీడించే వర్గాన్ని నాశనంచేస్తే అది విప్లవం. అదీ ఘనమైన విషయమే. అది మరొక సాంఘిక పరిణామదశ. దానిమీద ప్రతి విప్లవం సాగించటానికి బ్రహ్మాండమైన ప్రయత్నాలు జరుగుతై.

ఒక బుద్ధిలేని ఆడది - బుద్ధి, జ్ఞానమూ, ఆత్మనిగ్రహమూ, ఆదర్శమూ, ఆశయమూ లేని ఆడది - పీడిత వర్గానికి చెందికూడా వర్గ చైతన్యంలేని ఆడది - అంతో ఇంతో సంస్కారంగల తన మొగుడి జీవితాన్ని సర్వనాశనం చేస్తే దాన్ని ఏమంటారు ?

* * *

పాఠ్యశాల ఒక వ్యక్తికాదు. అతను లక్షలాది మధ్యతరగతి ప్రజలకు ప్రతి నిధి. అతనికి పెద్ద ఆస్తిలేదు. అతని పూర్వీకులు ఉన్నప్పుడు బర్సలుచేసి, లేనప్పుడు అప్పులు తెచ్చి, గత్యంతరం లేనప్పుడు ఆస్తులు తెగనమ్మి అప్పులు అణాపైసలతో సహా తీర్చి, దొరికినప్పుడు ఉద్యోగాలుచేసి, తమ మధ్యతరగతి పరువుకు భంగంలేకుండా, దివాలా లెక్కకుండా, ముష్టి ఎత్తుకుండా గడుపుకొచ్చారు. నౌకరూ, చాకళ్ళూ మొదలైన తక్కువ వర్గాలనోట వారు దుమ్ముకొట్టినా, తమ వర్గంవాళ్ళనీ, తమపై వర్గాలనూ ఏ విధంగానూ దోపిడిచెయ్యలేదు; వారిపట్ల ఎంతో సత్ప్రవర్తకులై నడుచుకున్నారు. వారు తమ స్త్రీలను జన్మతహా తక్కువ వర్గానికి చెందిన వాళ్ళను చూసినట్టే చూశారు: వాళ్ళచేత చాకిరి చేయించుకున్నారు, పిల్లల్ని కనిపించారు, వాళ్ళకి శలవు లివ్వలేదు, చదువు సంధ్యలు చెప్పించలేదు, సంఘసేవ చెయ్యనివ్వలేదు; తమకు పనికొచ్చే నీతిని తమ ఆడవాళ్ళకు పనికిరానివ్వలేదు. తాము పరస్త్రీల సంపర్కం పొందినట్లు తమ స్త్రీలు పరపురుషుల సంపర్కం పొందటానికి అనుమతించలేదు; ఏ స్త్రీ అయినా ఈ నియమాలను అతిక్రమించినప్పుడు వారు ఆ స్త్రీమీద తగుచర్య తీసుకున్నారు.

కాని వాళ్ళు వ్యక్తిగతంగా దుర్మార్గులు కారు, అన్యాయపరులు కారు. వారు తమ వర్గంయొక్క ధర్మాన్ని సద్బుద్ధితో ఆచరించారు. వారికి నీతి, జాలీ, న్యాయ బుద్ధి, జ్ఞానమూ ఉన్నై. తమ వర్గధర్మానికి అర్థం లేనంతకాలమూ వాటిని వారు

ఆరాధించారు. వర్గస్వరూపాన్ని గురించి వారికి తెలియదని చెప్పవచ్చు. ప్రపంచంలో మానవులై నవాళ్ళంతా ఆచరించవలసిన ధర్మాన్నే తామూ ఆచరిస్తున్నామని వారు నమ్మారు. సమాజంలో వ్యత్యాసాలుంటే అది కులంవలనే ఏర్పడుతున్నాయనీ, ఆ కులాలనేమో దేవుడే స్వయంగా నిరయించాడనీ వాళ్ళు విశ్వసించారు. కులవ్యవస్థను గాని, వర్గవ్యవస్థనుగాని మార్చటానికి వాళ్ళు ప్రయత్నించలేదు. ఎవరైనా మార్చటానికి ప్రయత్నిస్తే నిరోధించి ఉండేవాళ్ళేకూడానూ.

ఇటువంటి వాళ్ళకు పుట్టాడు పార్వతీశం. 1915 లో పుట్టటంచేత పార్వతీశానికి కొన్ని కొత్త లక్షణాలు అప్పినై. అతను తండ్రిలాగా కాక తన వరానికి అనుకూలించని సంస్కారం ఇచ్చే చదువులు చదివాడు. దరిద్రుల దారిద్ర్యానికి, నిరక్షరుల నిరక్షరతకు, స్త్రీల అధోగతికి బాధ్యత భగవంతుడిది కాదనీ, సంఘంలో పెద్దలై నవారిదని తెలుసుకోవటమే కాక తన వర్గంయొక్క సంస్కారాన్ని సహృదయం లేకుండా చూశాడు.

అయితే పార్వతీశం విప్లవవాదిమటుకు కాదు. అడివి చూడబోయినవాడికి చెట్లు మాత్రమే కనిపించినట్టు పార్వతీశానికి వ్యక్తులే తప్ప వరాలు కనిపించలేదు. తాను పొందిన సంస్కృతే అందరూ పొందితే సంఘం నిర్దుష్టమవుతుందనుకున్నాడు.

* * *

అతనికి పద్దెనిమిదో ఏట వాళ్ళవాళ్ళు పన్నెండేళ్ళ పిల్లనిచ్చి పెళ్ళిచేశారు. ఈ పిల్ల మరో రెండేళ్ళలో కాపరానికి వచ్చింది. ఆమె పేరు శకుంతల. వాళ్ళవాళ్ళ ముద్దుగా చక్కమ్మా అని పిలిచేవాళ్ళు.

శకుంతల చదువుకున్నది కాదని పార్వతీశం ఎరుగును. అందుచేత ఆమెకు తన కున్న జ్ఞానంగాని, ప్రపంచజ్ఞానంగాని లేదని అతను ఊహించే ఉండాలి. అయితే ఆమెకు తన కున్న సంస్కారమే, తనకున్న మనస్తత్వమే, తనకున్న సాంఘిక విలవలే ఉంటాయనుకున్నాడు పార్వతీశం. అత నట్లా ఎందుకనుకున్నాడో మనకు తెలీదు.

గర్భాదానంనాడే శకుంతల తన మొగుడు వట్టి వాజ అని నిరయించుకుంది. అతని ప్రేమాలాపనలన్నీ విచ్చివాడి పేలాపన లల్లె ఆమెకు తోచినై. ఆమె ఒకం దుకు సంతోషించింది ; తన శరీరానికి ఈ మొగుడు ముండాకొడుకు దాసోహమైనట్టు కనిపించాడు. తనకు సాధారణంగా తోచే శరీరమే అతనికి అపూర్వంగా ఉన్నట్టుంది. చక్కమ్మ, కొనేవాడి అవసరం గ్రహించి ధర పెంచే వర్తకుడల్లె, తన శరీరాన్ని సాధ్యమైనంత హెచ్చుధరకు మొగుడికి విక్రయించటానికి నిశ్చయించింది.

చక్కమ్మ దృష్టినుంచి పార్వతీశం చదువుకుని చెడిపోయినవాడు, పెళ్ళాన్ని కామించటంతోపాటు ప్రేమించటం పార్వతీశానికి ఒక అవసరం. ఆమెకు కాదు. చివరకు ముద్దుపెట్టుకోవటంకూడా ఆమెకు ఎట్టెట్టుగానే ఉంది. పశుసహజమైన

కామసంతృప్తి మినహా ఆమెకు ఏదీ అర్థంకాదు. మొగుడు పద్యాలు చదవటమూ, ఏవేవో అర్థంలేని భావాలు తనతో పంచుకోవటానికి ప్రయత్నించటమూ చూసి ఆమెకు చాలా అలుసైపోయింది.

పాఠ్యతీశం చాలాకాలం తన భార్య యధార్థ స్వరూపం ఎరగడు. తన మనసులో ఆమెకొక ఆదర్శస్వరూపం ఇచ్చుకుని ఆ ఆదర్శస్వరూపాన్నే తన భార్యలో చూసుకున్నాడు. ఈలోగా తాను చెప్పేదంతా తన భార్య అర్థం చేసుకుంటుందనుకున్నాడు.

ఎవడుమాత్రం స్వప్నప్రపంచంలో ఎంత కాలం ఉంటాడు. నిద్ర అయిపోతుంది. కలలు విచ్చిపోతే. పాఠ్యతీశం సహితం తన భార్య మట్టికుండ అని తెలుసుకున్నాడు.

ఈ సంగతి తెలుసుకున్నాక పాఠ్యతీశానికి తనమీద కోపం రావటానికి బదులు పెళ్లాంమీద కోపం వచ్చింది. ఈ అడివిమొద్దు, ఈ పశుప్రాయురాలు, తనను వంచించిందనుకున్నాడు ; తన సంస్కారానికి తీరని అవమానం చేసిందనుకున్నాడు. ఆమె తనంతట తనను ఎన్నడూ ఎందుకు ముద్దుపెట్టుకోలేదో, ఆమెను పేరుపెట్టి పిలిస్తే ఎందుకు అభ్యంతరం చెప్పిందో అతనికి అర్థమయింది. తాను ప్రేమకొద్దీ తీర్చిన ఆమె కోరికలన్నీ వ్యామోహంకొద్దీ తీర్చినట్లు ఆమె భావించటం అతడు మరీ భరించలేక పోయినాడు. తనవంటి మధ్యతరగతి సంస్కారి పశుకామానికి వశుడౌతాడా ? తన భార్యకు తనమీద అటువంటి తుచ్చమైన అభిప్రాయం ఏమని కలిగింది?

ఈ అభిమానం తనలో కలిగినతరవాత కూడా పాఠ్యతీశం తన పెళ్ళాం దేహాన్ని యాచించాడు. కాని తాను పశుకామానికి దాసుడవుతున్నాడని అతను ఒక్కనాటికి భావించలేదు. ఆమె శరీరానికి కొత్తరకం ఆనందం ఇచ్చి తద్వారా ఆమె మనస్సులో ఏదో పరివర్తన కలిగిస్తున్నాననే అతను ఎప్పటికప్పుడు భ్రమపడ్డాడు. ఆమెకు కొత్తరకం ఆనందం ఏమీ కలగలేదు. పైగా అతను తన శరీరానికి దాసుడనేది ఆమె రుజువుచేసుకున్నది.

* * *

పాఠ్యతీశం పరస్మీమోహం ఎరగకుండా ఆ పెళ్ళాంతోనే మూడేళ్ళు కాపరం చేశాడు. ఏ నాలుగు నెలలో అతను కలలు కంటూ పొందిన ఆనందం తప్పిస్తే అతను ఆనంద మనేది ఎరగడు. రోజులు గడిచినకొద్దీ అతనికి పెళ్ళాంమీదా, సంసారంమీదా, శరీర సుఖంమీదా, సంఘంమీదా, సృష్టిమీదా, దేవుడిమీదా కూడా విరక్తి కలగసాగింది.

ప్రపంచంలో తనకంటే అదృష్టవంతురాలూ, తనకన్న స్త్రీలప్రేమను విజయవంతంగా సాధించినవాళ్ళు ఉన్నారనుకోవడం ఇష్టంలేక అతను ప్రణయకథ లన్నిటినీ, ప్రేమనంతనీ తిట్టిపోశాడు. తన భార్యవంటి వ్యక్తులుగల స్త్రీ జాతిని తిట్టి

పోశాడు. తనకూ, ఈ భార్యకూ తెగనిబంధం కల్పించిన సంఘాన్ని తిటిపోశాడు. ఈ పెళ్ళాం చచ్చిపోయి తాను ఇంకో ఆడదాన్ని — ఇంకెవరినన్నా సరే — పెళ్ళాడినట్లు కలలు కన్నాడు. ఈ పెళ్ళామే చస్తే ఇహ చచ్చినా పెళ్ళాడరాదను కున్నాడు. అచ్చుపోసిన అంబోతల్లే స్వైరవిహారం చేస్తూ, నీతిని ధిక్కరించి తిరిగే ఆడవాళ్ళందరితోనూ అంతులేని ఆనందం అనుభవించామనుకున్నాడు.

అందరూ తన భార్యవంటివాళ్ళు కారని అతనికి అనుమానం వేసింది. అనుభవం మీదకాని తెలియదనిపించింది. పరస్మితో పోవటం అతను ఎంత కష్టమని భావిస్తూ వచ్చాడో అంత సులభంగా అతనికి మొదటి అవకాశం దొరికింది. ఆవిడ ఒక స్త్రీ డరు గుమాస్తా భార్య. ఏమీ అందక తైకాదు. పిల్లలు లేరు. అంతో ఇంతో ఖ్యాతి సంపాదించుకున్న మానిషి. రంకుతనం ఆమెకు అతిసులభం. ఏరోజూ మొగుడు ఉదయం పది సాయంకాలం ఎనిమిదిగంటల మధ్య ఇంట్లో ఉండడు. ఇంట్లో ఇంకెవ్వరూ ఉండరు. ఆవిడకుపిల్లలు లేరు. ఏదో ఆపరేషనుచేస్తే గాని పిల్లలు పుట్టరని వైద్యులు చెప్పారు.

ఈ స్త్రీ డరు గుమాస్తా పెళ్ళాం రసికుడైనవాణ్ణి మెప్పించగలదికాదు. వెకిలి మనిషి. అయితే మంచి హృదయం కలది. ఆవిణ్ణి మన పాఠ్యతీశం తన భావనాశక్తి నంతా వినియోగించి ప్రేమించాడు. ఆవిడను అంత నాజూకుగా ప్రేమించినవాళెవరూ లేరు. ఆవిడ పాఠ్యతీశాన్ని వాదలలేకపోయేది. ఒకపూట కనిపించకపోతే ఏడిచేది.

పాఠ్యతీశానికి జన్మ తరించినట్లయింది. ఒక స్త్రీని ప్రేమించి ఆమె ప్రేమ పొందటం కన్న మగవాడికి పురుషార్థం ఏమిటి? తన పెళ్ళాంతో మూడేళ్ళలో చేయలేకపోయినపని ఈవిడతో మూడురోజుల్లో చేశాడు. తన పెళ్ళాంమీద సాధించిన ఈ విజయం పెళ్ళానికి చెప్పుదామని ఆచుకోరాని ప్రేరణ వచ్చింది పాఠ్యతీశానికి. కాని సంస్కారం కలిగినవాడై దాన్ని అణుచుకున్నాడు.

అయినా నిజం దాగలేదు. తననుంచి ఏ సుఖంకోరి తన మొగుడు తనకు దాసుడైనాడని శకుంతల ఇంతకాలమూ నమ్మిందో ఆ సుఖం అతనికి లభ్యమౌతున్నదని శకుంతల అతని నిర్లక్ష్యాన్నిబట్టి సులభంగా గ్రహించింది. ఎవరో చెబుతావా, చస్తావా అని కూర్చున్నది. రంకుచేసి ఆడది బొంకాలిగాని మగవాడు బొంకవలసిన కర్మమేం? అబద్ధం ఆడటానికి తన కిష్టంలేనందుకు తన్ను తాను అభినందించుకుంటూ పాఠ్యతీశం పెళ్ళాంతో తన మొదటి ప్రణయవృత్తాంతం చెప్పేశాడు.

దానిపై శకుంతల చేసిన అల్లరి వర నాతీతం. తనమాదిరిగానే పరువైన మధ్య తరగతికి చెందిన తన భార్య అంతదూరం వెళుతుందనుకోలేదు పాఠ్యతీశం. భర్తలు ఇతర స్త్రీలతో పోయినప్పుడు మధ్యతరగతి ఆడవాళ్ళు ఏడుస్తారు. భర్తల హృదయాలు కరిగించటానికి ప్రయత్నిస్తారు. సహనం చూపిస్తారు. అవతలి ఆడదానికన్న తానే ఎక్కువైనమనిషి అని రుజువుచేసుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తారు. లేకపోతే ఏం

జరుగుతుందో వాళ్ళకి తెలుసు—భరలు తమను పుట్టింటికి పంపేసి మళ్ళీ వెళ్ళి చేసుకుంటారు. “అయ్యో, ఇదేంపని?” అనేవాళ్ళుండరు.

కాని శకుంతలకు ఈ భయం ఉన్నట్టు కనిపించలేదు. ఆమె మొగుణ్ణి చిన్న తనంలో కూడా పెద్దవాళ్ళూ, ఉపాధ్యాయులూ అనని మాటలన్నీ అన్నది. ఏ జన్మ లోనో మహాపాతకం చేసుకుంటే ఇటువంటివాళ్ళకి పెళ్ళాలవుతారన్నది. పార్వతీకాన్ని కుక్క అన్నది. అతన్ని “చీ” అన్నది. ఇంట్లో పగిలిపోయే వన్నీ పగల గొట్టింది. చుట్టుపక్కల పది ఇళ్ళ వాళ్ళకు వినిపించేటట్టు కేకలు పెట్టింది. వింతచూడ వచ్చిన వాళ్ళకు మొగుడు చేసిన పని గట్టిగా చెప్పేసింది. కొందరు ఆమె నోటి మాటలు భరించలేక అక్కణ్ణుంచి పారిపోయినారు. చేస్తున్న వంటపోయిలో నీళ్ళు పోసేసి పోయి పడుకున్నది.

పార్వతీశం నిర్ఘాంతపోయినాడు. విశ్వరూపం చూసినట్టయింది అతనికి. నలు గురిలోనూ అతనికి తీరని అవమానం అయింది. తన భార్య ఎంత విడ్డూరంగా ప్రవ ర్తించినా, అట్లా ప్రవర్తించే హక్కు ఆమె కున్నదేమో ననిపించి దతనికి.

అందర్నీ పంపేసి తలుపులు బిగించి భార్యదగ్గిరికి వచ్చి అతడు గంభీరంగా ఆమె అభిప్రాయం తెలుసుకోవటానికి ప్రయత్నించాడు. తమ ఇద్దరి బాంధవ్యమూ ఏదో విధంగా ఒక పరిష్కారానికి తీసుకొద్దామని ప్రయత్నించాడు.

అతను ఎంత శాంతంగా ఈ సమస్యను ఎదుర్కొనడానికి ప్రయత్నించాడో ఆమె అతనికి అంత కోపం తెప్పించింది. ఆమెతో తర్కించటం కన్నబుద్ధి తక్కువ లేదనిపించింది.

“నేను మంచివాణ్ణికాను. నీకున్న నీతి నాకులేదు. ఆ సంగతి నువు గ్రహిం చావు కనుక మీ పుట్టింటికి వెళ్ళిపో” అన్నాడు పార్వతీశం.

“అబ్బా! ఆఠే! నేనంత సులభంగా పోతాననా! నన్ను పంపించేసి అడ్డమైన ముండల్నీ ఇంట్లోనే తెచ్చిపెట్టుకుందామనా! ఎట్లా పెట్టుకుంటారో చూస్తాను,” అన్నది చక్కమ్మ.

“ఉండదలుచుకున్న దానివి సుఖంగా ఉండు. ఈ తద్దినమేమిటి నాకు?”

“తద్దినం ఎందుకు తెచ్చుకున్నారూ! మీరు కనపడ్డ కుక్క వెంటల్లా పడట మేం! నేను సుఖంగా ఉండటమేం?”

“నన్ను నిష్కారణంగా అల్లరిపెడితే నీకేం దొరుకుతుంది?”

“అంత చెప్పగూడని పనులు చెయ్యటమేం? చెయ్యగాలేదీ అనుభవించ టానికి అభ్యంతరమా!”

“నేను నీ మొహం చూడను. నీతో మాట్లాడను. నీకూనాకూ సంబంధంలేదు తెలిసిందా? ఎందుకు నువ్విక్కడా!”

“ఇది నా ఇల్లు నే నెందుకు పోవాలి?”

“నేను బయటికి ఈడిస్తే!”

“ఎట్లా ఈడుస్తారో చూస్తాను?”

“నీకు విషం పెడితే ఏంచేస్తావు?”

“ఈ మాట అన్నారని ఇప్పుడే మావాళ్ళకి రాస్తాను. నేను చచ్చానో మిమ్మల్ని ఉరితీస్తారు. లేకపోతే నా పేరు మారు పేరు పెట్టండి.”

“నిన్ను రోజూ కొట్టి హింసిస్తాననుకో?”

“నా మీద చెయ్యివెయ్యండి చెబుతాను. మా పినమామయ్యకు రాశానంటే జైల్లో తోయించగలడు.”

శకుంతలకు వేలువిడిచిన మామయ్య ఒకడున్నాడు. ఆయన పోలీసు సబిన స్పెక్టరు.

“నావల్ల ఏమీ సుఖంలేకపోయినా ఇక్కడే ఉంటావన్నమాట!”

“నా కేదో సుఖం వెలగబెట్టి ఏడుస్తున్నట్టు! ఏది? ఆ మంగమ్మ దగ్గర కెళ్ళి రోజూ పడుకోటమేనా నా సుఖం? చీ! సిగ్గయినాలేదు చెప్పకోవటానికి!”

*

*

*

తన మొగుడి జీవితం నరకం చెయ్యటానికి శకుంతల కంకణం కట్టుకున్నది. ఆ పని విజయవంతంగా సాగించింది కూడాను, అతని కోసం మగవాళ్ళుగాని ఆడ వాళ్ళుగాని ఇంటికి రావడానికిలేదు. ఆమెను అతను వొదిలించుకోలేడు.

బయటా అతనికి సుఖంలేదు. అనేకమంది స్త్రీలను ప్రేమించటానికి ప్రయత్నించాడు. అచ్చగా ప్రేమనుకోరిన స్త్రీ ఎవతె కూడా కనిపించలేదు. కొందరు ప్రేమ తాంబూలంతో దక్షిణ కోరారు. మరికొందరు మొగుళ్ళతో కాపరం చేసిన పిల్లల తల్లులైన వాళ్ళు—ప్రేమతో పాటు క్షేమం కూడా కోరారు. అన్నప్పడల్లా వాళ్ళు అందరు. వాళ్ళు అమ్ముకునే వాళ్ళనూ, ఊసుపోక రంకుతనం చేసే వాళ్ళనూ ప్రేమించటంకంటే రోతలేదు.

తన కాపురమూ తన బతుకూ ప్రపంచానికంతకూ తెలుసు. తన ఇంటోలేని సమయాల్లో శకుంతల వాడవాడా తిరిగి తన మీద ప్రచారంచేసి వస్తుంది.

ఎక్కడికన్నా లేచిపోయి బై రాగల్లే తిరుగుదామనీ, పెళ్ళాన్ని చంపి తానూ చచ్చిపోదామనీ కూడా పార్వతీశానికి ఆలోచన వచ్చింది గాని అతనికి సంఘంమీదా, ప్రాణంమీదా ఇంకా వ్యామోహం తీరలేదు. జీతం మూడొందలు వస్తుంది. ఇది ఎటూ కానిది. విచ్చలవిడిగా ఖర్చుచేయటానికి తక్కువ, విరక్తిగా జీవించేటందు కెక్కువను.

ఏ భర్తకీ సాధారణంగా రాని ఆలోచన కూడా పార్వతీశానికి కలిగింది. తన పెళ్ళాం ఎవరినన్నా తగులుకుని లేచిపోరాదా? ఈ ఆశ అంతలోనే అడుగంటింది. ఈ విశ్వాసాన్ని ఎవరు తగులుకు పోతారు :

ఇప్పటికి పదమూడేళ్ళ పైచిల్లర కాలం నుంచి పాఠ్యతీకం ఈ మహాసముద్రానికి దరీ దాపూ కానకుండా ఉన్నాడు. ఇటీవల అతనికి ఈ గాఢాంధకారంలో కించిత్తు ఆశాజ్యోతి కనిపించింది. ఎవరో జ్యోతిష్కుడు అతని జాతకంచూసి జరిగిందంతా పూసగుచ్చి నట్లు చెప్పి, “నీకు పదహారేళ్ళక్రితం ఆరంభమైన శని ఇంకా మూడేళ్ళలో వదులుతుం”దని చెప్పాడు.

ఎంత సంస్కారమూ, ఎన్ని ప్రణయాలూ ఇవ్వలేని ఆనందం ఈ మాటతో పాఠ్యతీకానికి కలిగింది. ఇంకా మూడేళ్ళకు తన భార్య చచ్చిపోతుంది. మళ్ళీ తనకు పెళ్ళిగీత లేదు—

“ఆ తరవాత దేవుడు నాకు రెండేళ్ళు ఆయుర్రాయం ఇస్తేవారు; ఆ రెండేళ్ళూ నాకు కావలసినట్లు బతుకుతాను.” అనుకున్నాడు పాఠ్యతీకం.

ఒక్కసారిగా అతని మనస్తత్వమంతా మారిపోయింది. అతను రోజూ నేరుగా ఆపీసు నుంచి ఇంటికి రాసాగాడు. భార్యమీద తనకున్న క్రోధమంతా వినియోగించి, కేవలం పశువులాగా ఆమెదగ్గర సుఖం పొందసాగాడు. ఇప్పుడు ప్రణయాలాపాలూ అవీలేవు. నాజాకు లేదు. సంస్కారం లేదు.

శకుంతల అభ్యంతరం చెప్పలేదు. మొగుడు తనను అవమానం చేస్తున్నట్లు భావించలేదు. ఇన్నేళ్ళకతను తనతో మొగుడల్లే ప్రవర్తిస్తున్నట్లు కనపడసాగింది. ఒక్కరోజు ఆమె అతనిదగ్గర పడుకో నిరాకరించేది. అతను బలాత్కరించేవాడు, తొడలు గిల్లేవాడు. ఆమె ఆనందానికి మేరేలేదు.

ఆమె ఇప్పుడు డతనిపట్ల ఆదర్శగృహిణిగా వర్తిస్తున్నది. తనను అర్థాంగిగా చేసుకోలేక పోయిన పాఠ్యతీకం ఆమెకు అర్థాంగి అయినాడు.

ఆమె ఇప్పుడు కడుపుతో ఉంది — ఇన్నేళ్ళకి.

ఈ విషయం ఎందుచేతో జ్యోతిష్కుడు చెప్పలేదు ..

ము ద 9 ణ :

అంధ్ర జ్యోతి మాసపత్రిక, జూన్ 1949